

lader i hvert fald til at være godt tilfredse. Ser De - vi skal i den kommende tid have bygget en del barakker, men vi ønsker gerne at have en rigtig fagmand til at udføre dette arbejde. Og for den mand, der er opgaven voksen, vil der være store penge at tjene..!

- Ja, det er godt nok, indskød Jørgensen, - men man skal jo også passe sit arbejde herhjemme. Og jeg kan vist uden at fornærme Dem sige, at der ses ikke i denne by med særligt venlige øjne på dem, der arbejder på flyvepladsen. Alene af den grund..!

- Burde De ikke holde Dem tilbage, fortsatte "Bauleiteren", - og De ved formodentlig også, at den danske Stat har anmodet danskerne om ikke at stille sig afvisende overfor tysk arbejde. Vi er jo ikke kommet her til landet som fjender. Et godt samarbejde vil være til gavn for landet. Det skulde jo ikke komme dertil, at vi måtte finde det nødvendigt at sætte magt ind - vel?

- Nej, selvfølgelig, - men den enkelte kan vel endnu bestemme over sig selv..?

- Selvfølgelig - men - kan det betale sig? Tror De ikke, det var bedst for Dem, hvis De påtog Dem det arbejde, jeg har foreslået. Hvad angår det rent lønmæssige, kan jeg sige så meget, at vi naturligvis betaler hvad Deres regninger lyder på. Og - der er heller ingen, der forbyder Dem at passe Deres forretning her i byen. Det vi ønsker, er en mand, der kan påtage sig ledelsen af barakopførelsen. Jeg vil regne med, at De vil kunne tjene en 4 - 500 kr om ugen til Dem selv. Det er vel mere end De tjener nu?

- Det er det unægteligt, svarede Jørgensen

- Ser vi det. Det er nu altid rart at have lidt mere end det allernødvendigste. Og jeg tror også, at Deres frue er af den opfattelse, ikke Fru Jørgensen rødmede. Jørgensen så på hende.

- Du kan altid prøve det, sagde hun uden at se på ham.

- Der kan De se, - Bauleiteren rejste sig - , deres frue har den rette forståelse af tingene. Og jeg kan roligt sige Dem, at De vil aldrig få et tilbud som dette. Og De får det kun i kraft af, at De virkelig er en dygtig håndværker, som vi vil sætte pris på at få til at arbejde for os.!

Schmidt, der under hele samtalen havde siddet uden at sige noget, rejste sig nu og sagde:

- Jeg tror, at De gør klogt i at modtage tilbuddet, Jørgensen. Det er et reelt tilbud helt igennem. Der var for nogen tid siden et tilfælde, hvor en mand nægtede at arbejde for tyskerne. Det har han siden fortrudt bittert dermed være selvfølgelig ikke sagt, at vi vil true Dem til at arbejde. Men der er tilfælde, hvor man bør gøre en undtagelse fra regelen...!

- Lad nu Jørgensen tænke over det til i morgen, indskød Bauleiteren, jeg tror ganske bestemt, at De vil se mere fornuftigt på tingene, nå De har fået tænkt Dem om. Og jeg kan lide, at De ikke med det samme siger ja. Den mand, der tænker over tingene, er der altid mere tømme i, end den, der farer på med det samme. Kom De nu ud til mig i morge og sig mig besked. De kan blot spørge efter Bauleiter Keller og sige at De kommer efter aftale med mig..! På gensyn, hr. Jørgensen. Farve frue - nå håber jeg, De taler med Deres mand, så vi kan få den lille sag i orden.!

Jørgensen fulgte dem til døren.

Hans kone stod ved vinduet, da han kom tilbage. Han satte sig i læne stolen. Lidt efter vendte hun sig om od ham.

- Er du klar over, at du er mere end almindelig dum, hvis du siger n til det tilbud, du her har fået. Herregud - du kan jo se, at tømmer Larsen også arbejder derude - og alle de andre her fra byen. Er der måske nogen, der ser ned på dem af den grund? Jeg har i jvert fald ikke hørt noget i den retning. Larsen har blandt andet fået betalt s hus ud og fået nyt spisestuemøblement. Det kunde vi også trænge hård til. Men du vil selvfølgelig ikke. Det eneste du gider, er at gå her hjemme og daske rundt. Jeg har snart ikke tøj at tage på. Men det er du selvfølgelig ligeglad med....???

Da Jørgensen ikke svarede, spurgte hun igen:

- Du vil altså ikke? Men er du så også klar over, at jeg ikke kan på tage mig at bestyre hus for dig med de penge, som nu og da bli'r til delt mig? Jeg vil ikke - forstår du! Jeg vil også mærke lidt til, at der er noget, der hedder "liv", og at det ikke er ensbetydende med e trædemølle. Jeg har ikke giftet mig med dig, for at vi skulde føre e tilværelse, der efter min mening fører til fattiggården..!

- Nej, kan du bare få penge, så er du himmelhenrykt. Gi'r man dig blot penge, så kan man få dig til alt. Men kan du for pokker ikke in se, at hvis jeg tager dette her, vil min forretning blive ødelagt!

- Er Larsens forretning måske blevet mindre, siden han tog arbejde for tyskerne?

- Det er den måske ikke. Med

- Ja, du med dit "men". Du er for vag. Du kan ikke tage en beslutnin - aldrig! - Vis dig nu for en gang skyld som et mandfolk. Nu har vi lejlighed til at kunne få noget ud af tilværelsen, og jeg tror ikke, den lejlighed nogensinde kommer igen. Hvor vil du nogensinde tjene 400 kr. om ugen. Vær nu fornuftig..!

- Lad mig nu tænke over det til i morgen. Lad os i hvert fald ikke drøfte sagen nu. Jeg skal love dig, at jeg skal komme til en afgørel til i morgen tidlig. Er du så tilfreds..?

- Ja, hvis den afgørelse du kommer til, er den rigtige og fornuftige

-- -- -- -- --

Jørgensen havde ligget vågen det meste af natten. Han havde vendt og drejet tingene og endelig hen på morgenstunden var han kommet til det resultat, at der vist ikke var andet at gøre, end at tage imod tilbudet. Han var klar over, at som det gik nu, kunde det ikke blive ved med at gå. Og hans fornuft sagde ham også, at han ikke i længden vil kunne holde til sin kones berjdelse. Der var måske også noget i det hun sagde, om at de manglede tøj og meget andet. Når han så blot arbejdede et par måneder på flyvepladsen ville meget være genoprettet.

- Jeg tager derud i dag, sagde han til sin kone, da de sad ved morgenkaffen, - og jeg tager mod tilbuddet. Men jeg vil bede dig huske på, at vi er enige om, at jeg skal påtage mig arbejdet. Og du skal ikke senere bebrejde mig noget, hvis det skulle vise sig at have været ufornuftigt, det, jeg gør nu!

- Du skal ikke høre et ord fra mig. Og du ved ikke hvor det glæder mig at du er kommet til fornuft!

- Ja, nu får vi at se hvor meget fornuft der er i det!

Da han havde drukket kaffe tog han sin cykle og kørte til Rårup. "Bauleitung" - byggeldelsen - havde til huse i en stor grøn træbaral. Ved indgangen sad en ung dame og passede et omstillingsbord.

- De ønsker, spurgte hun og skød lemmen til side

- Efter aftale skal jeg træffe hr. bauleiter Keller

- Hvad er Deres navn?

- Jørgensen!

- Et øjeblik.

Damen ringede på telefonen og talte med en eller anden.

- Vær så god! Hr. Keller venter Dem. Det er fjerde dør til højre.

Jørgensen gik ned ad en lang gang med døre på begge sider. Folk kom og gik i en stadig strøm. Både tyskere og danskere kunne Jørgensen høre.

På dør nr. fire sad der en hvid plakat, hvorpå der stod: KELLER, Bauleiter!

Jørgensen bankede på.

- Herein, lød det indefra, og Jørgensen gik ind.

Ved et stort skrivebord foran vinduet sad hr. Keller. Da han fik øje på Jørgensen rejste han sig straks op. Han smilte venligt og slog ud med hånden.

- Det glæder mig meget, at De vil besøge mig, hr. Jørgensen, meget. Sæt Dem ned..!

Jørgensen satte sig i en dyb lænestol.

- Vil De ryge?

Keller skubbede en pakke cigaretter over til ham.

- Eller måske vil De hellere have en cigar. Jeg har en dejlig hollandsk - var det ikke noget?

Jørgensen tog cigaren og tændte den. Det var lang tid siden han havde smagt en virkelig cigar. Han blev næsten beruset, da han fik røgen ned i lungerne. Keller smilte.

- Ja, det er en cigar, hr. Jørgensen. Den slags er vanskelige at købe her i landet i øjeblikket. Men det var jo ikke tobak, vi skulle tale. Har De tænkt over mit forslag?

- Ja!

- Og De tager imod det?

- Ja, - Jørgensen så ud ad vinduet. Nu var det sagt.

- Det glæder mig oprigtigt, hr. Jørgensen. Det er fornuftigt af Dem, og jeg tror næsten, at jeg tør sige, at De ikke vil fortryde det. Og nu skal De så høre, hvad det drejer sig om. Et øjeblik, så skal jeg finde papirer og tegninger frem.

Keller tog telefonen og gav en kort besked på tysk. Lidt efter kom en ung dame ind med en mappe. Keller gav sig til at blade i papirerne, alt imens han fortalte om det arbejde, Jørgensen skulde udføre. Det drejede sig om nogle barakker, der skulle anvendes som kontorer for forskellige firmaer. Desuden skulle der bygges en serie andre barakker, som skulle benyttes til bolig for de tyske funktionærer.

- Vi regner med, hr. Jørgensen, at der vil være arbejde for ca. ~~1000~~ 100,000 kroner, men det er selvfølgelig ikke så let at sige ganske nøjagtigt. Nu får De tegningerne, og en af vore ingeniører vil fortælle Dem om de nærmere enkeltheder, ligesom han vil vise Dem, hvor barakkerne skal anbringes. Hvad De skal bruge af materialer, får De på lageret mod aflevering af rekvisition. Jeg skal sørge for, at der bliver udstedt "ausweis" til Dem, så De kan færdes overalt. Er der ellers noget, De kunde ønske at få at vide, så må De endelig sige til. Og skulle der være et eller andet i vejen senere hen, kan De roligt komme til mig - also, in Ordnung?

Jørgensen samlede tegningerne og de øvrige papirer sammen.

- Forresten, sagde Keller pludselig, - jeg går ud fra, at De er klar over, at det er en flyveplads De skal arbejde på, og at det er krigstid. Hvad De ser eller hører herude må ikke kolporteres videre. Der bliver slået meget hårdt ned på den slags ting. Det, der foregår herude, må ikke omtales til nogen. Vi arbejder for Værnemagten og er underkastet krigens love.... Men det behøver jeg vel næppe at fortælle Dem...? Keller gav ham hånden til afsked.

Da Jørgensen kom ud i frisk luft, var han helt fortumlet. Hvad var det dog, han havde rodet sig ind i? Nå, der var ikke lænere tid til noget tilbagetog. Har man sagt A må man også sige B!

De kommende dage blev Jørgensen sat ind i arbejdet af en ung ingeniør. Det forekom Jørgensen, at han tog ret overfladisk på tingene. De betingelser han foretog, var Jørgensen i hvert fald klar over, ingen stødte han hørte hjemme. Men da han gjorde indsigelser svarede ingeniøren:

- De skal ikke tage så højtideligt på den slags små bagateller. Det er store forhold herude, og vi hænger os ikke i et par tusind kroner mere eller mindre. De skal heller ikke se nøje på, hvad De tager af materialer, og skulle De af vanvare komme til at tage et hundred kilo væk med hjem, så skal De ikke tænke dybere over det. Det kunde jo ske, at De stod og manglede nogle brædder. Der er rigeligt på lager og der er ikke en hund, der vil gø, hvis De kører en bil fuld hjem til Dem selv. Men det er alltsammen noget De efterhånden bliver klar over. Men som jeg sagde til at begynde med: Tag intet højtideligt! Lad os så komme videre...!

De kom til stedet, hvor der skulle opføres kontorbarakker.

Ingeniøren målte op og skrev ned.

- Barakkerne her er projekteret at skulle koste 15.000 kr. Nu stiller jeg det således op, at den ikke kan laves under 20.000 kr. De 5000 kan vi altid dele. Nå, vi skriver op...!

Jørgensen sagde ingenting, men han undredes såre. Det havde han gjort lige siden den dag, han begyndte på Rårup Flyveplads. Og han var ikke i stand til at fatte det underlige og fantastiske, der foregik på denne mærkværdige flyveplads.

Og dagene gik. Jørgensen hentede hver fredag sine penge i check på den danske Nationalbank, og der var aldrig noget i vejen med udbetalingen. Nogle dage efter, at han havde fået den første check udbetalt, modtog han en skrivelse fra Nationalbanken, der udbad sig nærmere oplysninger om, hvad han havde udført for Værnemagten. Jørgensen forklarede banken det og han fik nogen tid efter meddelelse om, at han skulle søge Handelsministeriets tilladelse til udførelse af arbejdet. Også den fik han.

Jørgensen fik efterhånden mere og mere arbejde overdraget, og det gav ham et pænt overskud. Han fik råd til at købe nye møbler, og det gamle lån, han havde i huset, blev betalt ud. Tøj blev også købt, hans kone var rar og hyggelig som aldrig før. Men alligevel havde Jørgensen på fornemmelsen, at det ikke var helt som det skulle være. Men hver gang han talte med sin kone om det, henviste hun blot til andre håndværkere fra byen, der også arbejdede derude.

- Og hvis de ikke arbejder direkte for tyskerne, så arbejder de indirekte. Se nu f. ex. cementstøber Gammelgaard - han vil gerne gå for sig selv og være en fin mand, en god dansk mand. Leverer han ikke også til tyskerne?

Hans kone så spørgende på ham.

- Ikke det jeg ved af, svarede Jørgensen

- Jamen, det ved jeg, han gør. Han har fået cement fra et firma derude og har lavet rør. Ganske vist er firmaet dansk, men det er dog et, der arbejder for tyskerne. Og Gammelgaard ved det. Men han siger velsom så mange andre: Penge lugter ikke! Næ, lad du nu være med at gå og tage det så alvorligt. Der er ikke en kat, der tænker på, at du arbejder derude. Tværtimod. Købmanden er i hvert fald glad for det, for nu får han sine penge. Ganske vist går Prins og spiller national og religiøs, men han er en filur. Jeg tror, han går og pønser på et eller andet kup..!

Og Jørgensen lod stå til. Herregud, der var jo tusinde andre, der arbejdede for tyskerne. Hvorfor skulle han så sulte, når han kunde tjene det fornødne på flyvepladsen? Og han tænkte og tænkte. Til sidst kom han til det resultat, at når den danske Stat gav tilladelse til at arbejde, ja, oven i købet opfordrede dertil, så kunde der aldrig være noget at bebrejde ham. Ydermere var nogle af landets største og mest anerkendte Ingeniør- og Entreprenørfirmaer inde med store arbejder for tyskerne. Og Burmeister & Wain? Byggede de måske ikke skibe til Værnemagten og foretog reparationer?

Altså - Jørgensen kunde ikke indse, at det han foretog sig, skulde være nogen forbrydelse.

- - - -

En dag fik han brev fra sin gamle bekendt, bogholder Holsing. Han var arbejdsløs og spurgte om Jørgensen ikke kunde finde et eller andet til ham.

Jørgensen og Holsing var ungdomskammerater. Det var meningen, de skulde have læst sammen, Jørgensen til ingeniør og Holsing til cand. mag. Imidlertid havde Jørgensen måtte holde op, da midlerne, efter hans fars død, ikke var så store, som han havde regnet med. Og deres vej var skiltes. Men de havde haft så mange gode timer sammen, at de ikke havde glemt hinanden. Ganske vist var det ikke ret ofte, de havde skrevet til hinanden, men gemt var ikke glemt. Og det viste de begge. Jørgensen læste brevet igennem igen. Han kunde forstå, at Holsing var langt nede. Måske han kunde finde et eller andet arbejde på flyvepladsen. Han lagde brevet til side, og der kom andet, der optog hans tanker.

Der var vel gået et par dage, da han igen fandt det.

Næste dag gik han ind til firmaet I.G.H. Schultze. Det var et tysk entreprenørfirma fra Hamburg, for hvem Jørgensen havde udført forskellige arbejder. Han fik fat i den danske bogholder og forklarede ham

sagen.

- Kom med ham, kære Jørgensen. Lad ham stå på. Vi skal nok finde en lille plads til ham. Der er så sandelig ingen grund til, at han skal gå og sulte, når vi kan give ham føden. Kom med hen på kroen. Jeg vil gi' en bajer.

De gik hen på kroen og sad og sludrede en times tid.

Da de skiltes sagde bogholder Ryman:

- Skriv til knallerten, at han skal være velkommen. Den ordner vi med hånden. Så længe vi endnu ikke har fået nogen tysk overledelse, er det mig, der bestemmer!

Da Jørgensen om aftenen kom hjem, satte han sig til at skrive til Holsing. Han var glad for at kunne gøre ham denne tjeneste.

Et par dage efter kom der brev, at Holsing ville komme den næste tirsdag.

-- -- -- -- --

Holsing kom til Søby ved 24-tiden tirsdag aften, Det lille tog lagde blødt og fredsommeligt til ved den hvide stationsbygning.

Holsing gik gennem ventesalen og ud på gaden. Han havde skrevet til Jørgensen, at han ikke skulle sidde oppe til han kom. Han havde bestilt værelse på hotel "Søby".

Da han kom lidt op ad gaden, mødte han en mand, som bestemt ikke var helt appelsinfri. Holsing spurgte ham, hvor hotel "søby" lå.

- Hik, sagde manden, hik - øh, kluk - kluk Søøøøøøhø...

Og så satte han sig på en trappesten.

Holsing opgav at få nærmere oplysninger og gik videre. På gadehjørnet stod en mand og kiggede op i luften.

Holsing stillede ham det samme spørgsmål, som han havde stillet den anden mand.

Manden kiggede lidt på ham. Så sagde han vennsælt:

- Min kære ven - hik - du kan følge med hjem og få en bajer. Jeg har en masse bajere - en masse, og jeg er lige blevet skilt fra konen - hi. Du kan tro jeg har det hyggeligt. Og jeg har en masse bajere - skide med hotellet. De har ikke flere bajere...!

Holsing rystede på hovedet. Det var en lidt figtig by, han var kommet til, forekom det ham. Nu havde han mødt to mennesker, men ingen af dem, havde kunnet oplyse ham om, hvor hotel "søby" lå. Derimod vidste de tilsyneladende en del om, hvor man kunne få bajere.

Han fortsatte op ad gaden, og her mødte han endelig en mand, der var i stand til at give ham de fornødne oplysninger om hotel "Søby"s beliggenhed.

Holsing gik i seng med underlige tanker om den by, han var havnet i

Er alle menneskene således, tænkte han, så kan det egentlig blive ti hvad det skal være.

Da han næste morgen havde fået sin morgenkaffe, gik han op til Jørgensen, efter at havde fået bestik af tjeneren. Jørgensen var forlængst oppe, og efter at den første gensynsglæde havde lagt sig, fortalte Jørgensen lidt nærmere om det firma, Holsing skulle arbejde for.

- Nu kan du køre med mig derud, så skal jeg vise dig tilrette.

- Ja, jeg håber, at du vil være i stand dertil. Jeg har nu ellers ikke megen fidus til folk her fra byen.

Og han fortalte Jørgensen om aftenens oplevelser.

- Det har været "skæve Carl", du har mødt. Han går af og til og ta'r sig lidt mere most end han egentlig har godt af. Men han er ganske u skadelig.

I løbet af en halv times tid nåede de Rårup. Jørgensen viste ham, hv firmaet I.G.Schultze havde kontor.

- Du skal tale med bogholder Ryman. Du kan hilse fra mig, så ordner det hele sig. Jeg vilde ellers have gået med, men vi er blevet lidt sent på den i dag. Du klarer den også nok selv. Når du nu kommer i orden, så kig op til mig. Vi har jo en del at skulle sludre om..!

Firmaet I. G. Schultze, Hamburg, havde kontorbarak i selve landsbyer Kundstrup. Kontoret var en lille grøn barak, udenfor hvilken en mæng arbejdere stod og sludrede. Ved et hjørne stod en mand og solgte tys ke cigaretter. Holsing hørte, at han forlangte 45 øre for stykket. Vorherre bevares, tænkte Holsing. Mon der virkelig er folk, der købe cigaretter til den pris. Det var der, og det varede ikke længe, før han havde udsolgt. Holsing undrede sig. Pengene måtte være store på disse kanter. Nå, men han måtte vel hellere se at komme ind. Han bar kede på, Der var ingen, der svarede. Han tog i døren. Den var låset. Så bar kede han endnu en gang. En klap blev pludselig slået ned og et underligt forpjusket hoved viste sig.

- Hvad fanden i helvede vil De her. Hvad banker De for. Vi antager ikke flere arbejdere.

- Muligt, svarede Holsing, men jeg skulle tale med hr. Ryman.

Hovedet forsvandt og klappen røg i. Døren blev åbnet.

- Hurtig - ind, mand. Ellers vælter arbejderne huset. Brug futterne, kammerat ellers kommer de vilde..!

Holsing røg ind som en raket.

Han stod i et langt smalt lokale. Små borde stod stillet op langs begge vægge. Rundt omkring lå der papirer i et syndigt virvar. Der var en fem-seks mand i lokalet. Alle var de i skjortærmer. En rødglødende kakkelovn udsendte en ulidelig varme.

En pluskæbet herre i plusfour kom Holsing i møde.

- Mit navn er Rymann, vilde De tale med mig?

Holsing overbragte hilsenen fra Jørgensen og fortalte, at det glædede ham meget, - at man kunde finde anvendelse for ham på kontoret.

- Selvfølgelig kan vi det, smilte Rymann, - De er antaget. De begynder med det samme. Fats gage 180 kr. om ugen og så det "løse". Altså De er stået på, som vi siger her. Og her på kontoret plejer vi at være du's. Vi sparer alt det unødvendige liruclarum. Og indtil tyskerne får sendt en ledere her op, er det mig, der fungerer som sådan. Er det ikke konstitueret man siger, når man skal være officiel? Men det varer sikkert ikke længe, inden vi får en af disse "knallerter" på halsen. Og så - Gus bedre det! Nå, man skal i tider som disse kun tænke på den dag, der ligger for. Alt andet tænkeri er af det onde...!

Holsing smilte, her fik han sandelig rene ord for pengene.

- Og så, min herre, må jeg måske hellere præsentere dig for denne underlige samling, som tillader at kalde sig kontorpersonale. Der ved klappen der sidder "Klap". Han forestiller at være en slags kasserer - med lange negle. Han er så fuld af beklagelser og undskyldninger, når arbejderne kommer og skal hente deres ugeløn. Han hælder gennemgående for meget vand ud af øret. Hans egentlige oprindelse og herkomst er som er London'er tåge. Men den interesserer os også mindre her på dette sted. Han er en ganske rar fyr. Ikke osse, "Klap"? Okay honni...!

Holsing lagde mærke til, at hr. Rymann samtidig med denne forblommede udtalelse gjorde en mystisk bevægelse med højre arm.

- Her er en særdeles frisk fyr, fortsatte Rymann, men blev i det samme afbrudt af en arbejder, der havde set sit snit til at stikke hovedet ind ad lemnen.

- Skal vi snart have vores syle, råbte han

- Klap gællerne i, kammerat, råbte Rymann tilbage, - du er vist temmelig hårdt pumpet. Kom nu ikke for godt i gang. Og se så ellers til at komme ud af vagten.

Manden forsvandt og Rymann vendte sig igen mod Holsing.

- Jeg slap bort fra vor friske fyr. Han hedder "Mouse" - døbt Mouridsen men når man skal sige sådant et navn, føler man sig som en ko, der tygger drøv. Man skal jo gumle med munden for at si'e det, "Mouse" er en rar fyr. Han er en af buggepladsens fineste eksperter hvad angår udregning af akkorder. Han sørger altid for, at arbejderne får deres del - og det er en fordel. Man skal altid stå sig godt med den såkaldte underklasse. Ingen ved hvad det hele ender med... undskyld, sådan midt på formiddagen kan jeg godt være lidt filosofisk anlagt... men hvad var det jeg vilde sige...!

Holsing tænkte sit. Rymann måtte jo altså være en slags kontorchef,

men aldrig i sit liv havde Holsing truffet en kontorchef af lignende struktur, og han var ganske sikker på, at det heller aldrig mere vilde times ham. Han forberedte sig mere og mere på endnu flere overraskelser. I hvert fald sagde han til sig selv, at han ikke vilde undres mere. Rymann fortsatte:

- Jo, det jeg vilde sige var - "Mouse" stik mig lige to bajere. Jeg vil lige væde min gane i selskab med Holsing.

"Mouse" halede to bajere frem af en kasse, der stod under hans skrivebord. Rymann skålede med Holsing. - Skik følge eller land fly, tænkte Holsing.

- Øllet plejer ellers at stå under vor fortræffelig "Vermessungsingenieurs" bord, men det svinder lovligt stærkt i de fyldte flasker, når det står der. Derfor har vi flyttet det. "Vermessungsingeniueren" hedder ellers "Niels Tørst". Ingen ved, hvad det menneske foretager sig. Men han er altid den, der råber højest, når der er for lidt i lønningsposene... Ellers er han såmænd et skikkeligt menneske. Fuld af fup, som alle andre. Men man kan jo foretage sig meget, når man har den frækhed at kalde sig ingeniør, selv om man er ret og slet murersvend og har taget en smule konstruktøreksamen... Ja, jeg ved ikke, hvor meget eller hvor lidt det er, men de herrer, der har taget den slags eksaminer, skryder altid så højt op om, at de er ingeniører og hist op og kom her ned... Men blæse med det. Kan det mere ham, at jeg titulerer ham som ingeniør så for min skyld ingen alarm. Der går ikke noget fra mig... Hvad det øvrige personale foretager sig, vides ikke med betemthed. Vi går ikke så dybt op i tingene her...!

Holsing hilste på hver enkelt. Og hver gang han hilste, modtog han en mild brise af øl.

- Nu kan du hjælpe "Mouse" idag, sagde Rymann, - vi hjælper hinanden så godt vi kan - osse med at bruge pengene - men du skal se - det går nok alltsammen. Jeg har engang imellem angst - vrøvl - jeg har s'gu ikke angst... nå, men sæt dig hos "Mouse", så hjælper han dig nok...!

Holsing satte sig og fik af "Mouse" stukket et par lønningslister ud.

- Gå lige de lister igennem og se om de stemmer. Om de stemmer på 100 kr. eller sådan gør ikke så meget. Det må bare ikke være helt tosset! Holsing hængte sit tøj og satte sig.

- Det er en møjdag du kommer på, kammerat. Den dag vi skal udbetale lænninger, er vi allesammen sådan lidt mere eller mindre halvfjollede. Nerver, nerver, kære ven. Men om en times tid er vi færdige, og så - så skal vi lige ud og have os en bitte ting til næsen - Hvor bor du forresten ?

- På hotel "Søby"

- Den er frisk. Så kan du køre ind med os.

- Hvornår slutter I, klokken fem?

- Når vi har fået disse elendige lønninger udbetalt, starter vi!
Klokken bliver vel en l-stykker, vil jeg regne med. Forresten - mangler du skillinger? Det gør du selvfølgelig, hvorfor skulle du ellers komme her. Jeg skal sørge for, at du får forskud på 300 kr. Dem kan du altid betale tilbage. Således er vi ueller ikke. Nu skal jeg organisere, så det går i orden. Mig om det...!

Holsing talte listerne igennem, og man begyndte at udbetale lønningerne

- "Smukkesen", råbte Rymann pludselig hende fra sin plads.
En lang lyshåret fyr dukkede frem.

- Kontorchefen ønsker, spurgte han og nejede.

- Gå ud og køb nogle cigaretter, - Rymann fiskede en hundredkroneseddel op af lommen og gav ham.

- Jeg iler, ædle herre - iler..!
Og så forsvandt han ud af døren.

- Holsing ring til kørselskontoret og bestil en vogn. Bare sig at det til firmaet her. Det er nummer 21.!

Holsing gik hen til telefonen og ringede op. Jo, man skulde nok sende en vogn med det samme.

- Er der flere øl i kassen, "Mouse", brølte Rymann.

- En 8-ø stykker.

- Vi ta'r dem. Tørsten må aldrig få overhånd i denne verden. At dø af tørst skal være den skrækkeligste død på denne jord...!
Man satte sig til at drikke øl.

- Så er vognen her, meldte "Klap".
Da man havde fået tøjet på, kom "Smukkesen" ind ad døren med lommerne struttende af cigaretter.

- Lad os så komme bort fra disse rædslens huler, sagde Rymann, - du har penge-kassen, "Klap".
Det havde han, og man kørte ind mod Szby.

En halv times tid efter holdt man udenfor Hotel "Søby". Da de gik op ad trappen, kaldte "Mouse" på Holsing.

- Du, kom lige et øjeblik.
De gik ind på toilettet.

- Her du, sagde "Mouse" og stak Holsing en seddel i hånden.
Det var en 500-kroneseddel.

- Jamen, indvendte Holsing, jeg troede..!

- Mig om det, - "Mouse" så på ham., - vi er kammerater, ikke sandt, og hvorfor pokker skulde du stå uden en cent på lommen..!

- Vel er vi kammerater, men det er nu alt for meget i forskud. Jeg har da også selv et par ører. Det tager jo desuden en sørens tid, inden jeg kan få dem betalt tilbage..!

- Bryd dig ikke om det. Det er ikke forskud. Det er blot en liden "star kapital", som bliver ført på firmaets konto for "uforudsete udgifter". Tænk ikke mere på det. Husk altid på, at det er store forhold, vi arbejder under. Det er om at se stort på tingene.!

Holsing måtte smile.

500 kr.

Det var for ham mange penge, men her lod man ikke til at regne syndeligt med slige beløb.

Og der var ikke noget med at skulle betale dem tilbage. Han måtte, med Jeppe i baronens seng, føle på sin hule tand og spørge sig selv, om han var vågen eller drømte.

Han var vågen!

- Frisk, min unge, nu står vi på!

"Mouse" slog ham på skulderen, og de gik ind i restaurationen.

Her havde de øvrige allerede slået sig ned. Rymann havde bestilt øl og en flaske snaps.

Tjeneren, der havde det wagnerske navn "Lohengrin", sprang med et saligt smil om munden fra bordet til buffeten. Hans hvide tjenertrøje stak kasket op i nakken, og servietten slaskede efter ham.

Han var rigtig i sit es. Der var kommet "guldfugle" indenfor hans rækkevidde, og de skulde så sandelig have en nænsom og hyggelig behandling. Man gør i denne verden alt for penge.

I og for sig havde Holsing slet ikke noget imod at få det, som "Mouse" kaldte "en bitte ting til næsen". Men før i tiden havde pengene ikke til ladet ham en sådan ekstravagance. Ganske vist havde han i ny og næ været ude på sold. Bagefter havde han så haft de mest forfærdelige "moralske tømmermænd". Og dog havde det kun været småpenge, han havde brugt. En 20-30 kr. måske, men for ham havde det været mange penge. Dette her, derimod, så ud til at skulle blive noget helt usandsynligt stort. Et af den slags orgier, som han kun havde læst om i bøger.

- Lohengrin! Større glas, råbte Rymann, - tror De måske vi skal ha' or i armen af alt det bøjeri - eller måske er De af den opfattelse, at vores legeme ikke får den nødvendige motion.... altså større glas, kære ven!

- Vagtmesterglas, supplerede "Mouse"

Lohengrin kom øjeblikkelig med rhinskvinsglas.

- Således, de herrer. Er det passende størrelse. Vi har endnu ølglas tilbage. Nu skal jeg skænke.

Holsing kiggede på de lidt store "snapseglass". Det var ikke den størrelse han var vant til at få skænket i. Men det lod i det hele taget til, at det, han skulle opleve her i aften, ikke var noget, han tidligere havde været ude for.

- Skal vi hilse på Holsing og byde ham velkommen i vor kreds. Jeg håber det må blive til gensidig fornøjelse, selvom fornøjelsen i øjeblikket ganske er på min side. Vi drikker ud som sædvanlig..!

Holsing bukkede og takkede sådan lidt halvbenovet. Og så drak man ud. Det kneb for Holsing. Han var ikke vant til at konsumere så store glas snaps.

Rymann kaldte igen på Lohengrin, der kom springende som en kakkerlak. Hvis da ellers en kakkerlak kan springe.

- Den herre ønsker?

Han slog køket servietten op under armen.

- Lohengrin - vi får lige den store sildeanretning med agurker. Mange agurker - og sure. Altså sure. Og så får vi lige 16 stykker ekstra belagt smørrebrød. Ikke noget med leverpomade. Der skal være mange løg på Skalotteløg - helst hvidløg, men det har De ikke...?

- Sågerne, d'herrer, sågerne. Skal blive nøjagtig som De ønsker.

Lohengrin bukkede sammen som en lommekniv.

Rymann stak ham en fem-hundredkroneseddel.

Lohengrin bukkede helt ned til jorden.

- Tusind tak - mange tak, fordi De er med til at holde det lille hjem oppe - tusind tak..!

Atter viftede Lohengrin med den halvsnavsede serviet op under armen og ilede ud i køkkenet. Her kunne det ikke nytte at bestille det gennem lgen. Hans personlige nærværelse i køkkenet var uvægerlig påkrævet.

Inden smørrebrødet kom, drak selskabet endnu et par "vagtmasterere". Flasken blev hurtig tom. Men da sildeanretningen kom, blev en ny flaske snaps sat på bordet.

- Nå, "Klap", hvor mange poser fik du så op under neglene i dag, spurgte "Mouse" grinende.

- Åh, er De nu ikke temlig hårdt pumpet, go'le herre. Kom nu ikke for tæt på. Det kunde jo være, at man skulle til at gøre Deres akkordregnskaber lidt nærmere igennem...!

Der var almindelig latter bordet rundt.

Holsing var ikke rigtig klar over, hvad man morede sig over. Han var endnu ikke blevet indviet i den kontormæssige hemmelighed, at "Klap" havde forskellige lønningsposer, der forsvandt i hans egen lomme. Han lærte senere disse små fiduser at kende.

Da smørrebrødet, øllet og snapsen var forsvundet som dug for solen, be- stilte Rymann Rhinskvin.

- Men den skal være kold, Lohengrin. Den snaps jeg just har fået kunde jeg koge æg i.

Lohengrin bukkede og trak beklagende på skulderen. Det var ham uforstå-

ligt for snapsen havde stået på is hele dagen. Det var nu ikke i overensstemmelse med sandheden, men små nødløgne bør man se ingennem fingre med. Han lovede imidlertid at Rhinskvinen skulde blive som forlangt. Skønne sløbne krystalglas blev sat på bordet, og Lohengrin skænkede lidt efter, med virkelig følelse, original Rüdeshheimer op. Den gyldne vin funkede i glasset.

Holsing sad uvilkårligt og tænkte på Jytte.

Der var engang en eller anden, der skrev om lykken. Det er der så mange der har gjort. Det var ikke Stuckenbergs - nej, det var en ganske ubekendt, en af de mange, som i lænlige timer, fabler om lykken. Og denne anonyme havde skrevet de ord:

Den største lykke
så dyb og fin
af livets gåde
af savn og nåde
er din og min...

Det var i hvert fald noget i den retning, Holsing sad og tænkte på i det øjeblik. Han skulle jo have skrevet til Jytte. Det havde han lovet. Nu fik han ikke gjort det i dag. Hvad mon Jytte ville sige til ham, hvis hun pludselig kom og så ham sidde her... Engang - det forekom ham nu meget længe siden havde de også fløttet sig med en flaske Rhinskvind. Og de havde været usigeligt lykkelige dengang. Men var han egentlig det nu? Følte han den samme ubændige glæde som dengang? Når han skulle være ærlig overfor sig selv, så gjorde han det ikke. Og hvis Jytte kunne se ham, så vilde hun sikkert have sagt til ham - ikke moraliserende - ingenlunde, men hun vilde have sagt til ham: En stakket glæde - og - er det glæde?

Ak ja, Jytte du har bestemt ret. Og jeg bliver ikke klogere. Men, du, derfor kan jeg jo godt holde af dig.

Det var "Mouse", der rev ham ud af disse tanker, idet han slog ham på skulderen og sagde:

- Skål, du brave fyr! Vi ved så gu ikke hvor længe dette varer. Skal vi derfor ikke være muntre og glæde os så længe det varer ved...!

Og så stødte de de skønne krystalglas mod hinanden. En spinkel lys tone lød.

Åh, for pokker, tænkte Holsing, - det var alligevel rart at leve.

For det er altid rart at leve, når penge er et underordnet spørgsmål.

Og vinen var god, og menneskene omkring ham var glade og veltilfredse

- Mein lieblich, was eillst du doch mehr?

- Skål, sagde Holsing og smilte. Et eget sarkastisk smil. Han følte sig på gyngende grund.

Der kom mere Rhinskvin på bordet.

Holsing lod nu stå til. Han kunde alligevel ikke finde nogen mening i det. Det var så meningsløst det hele. Her sad de og drak Rhinskvin til 40 kr. flasekn. Det var, som var penge noget ganske uvæsentlig, men var uden respekt for penges værdi. Det var det, Holsing ikke rigtigt kunne vænne sig til. Fra barnsben havde han fået indprentet, at penge ikke var noget, man smed om sig med.

- Bor du her fast, spurgte "Mouse" ham.

- Jeg har kun boet her en nat, og det var min mening, at jeg ville finde mig et værelse et eller andet sted i byen.

- Lad dog være med det. Det er da meget behageligere at bo her. Og du betaler kun 12 kr. om dagen. Det er da til at overkomme. Nu skal jeg nog få ordnet det med Lohengrin, så du kan blive boende her.

Holsing vilde have protesteret, men opgav det. Det var ligesom han nu lod stå til. Når de andre kunne få råd til at bo her, måtte han vel også. Og han glemte helt de planer, som han og Jytte havde lagt.

- Lohengrin, lad os få et par flasker Rhinskvin.

Holsing følte, at det var hans pligt også at give en omgang Lohengrin-bukkede og sprang.

Stemningen var efterhånden kommet godt op. Rymann vilde absolut synge "God save the King" for et tysk selskab, der netop var ankommet. Og det var nu mindre heldigt, men efterhånden må selskabet havde fået indtrykket af, at det ikke var ment som nogen fornærmelse. Da Rymann tilmed bestilte en flaske vin til selskabet, var alt i orden.

Men på aftenen kom nogle formænd fra flyvepladsen ind i restaurationen. En af dem gik med en halvt udrøget cigar i munden.

- Hej, Hødsen, råbte Rymann, hvad koster stumpen?

- 10 kroner, svarede han grinende.

- Det blev min! Og Rymann gav ham 10 kroner og fik overdraget stumpen. Efterhånden kom der flere og flere ind i lokalet, hovedsagelig folk fra flyvepladsen.

Man var nu fuldt besat ved bordet, og alle de ny ankomne ville absolut give en omgang. Indimellem blev der bevilget Lohengrin et par bajere. Holsing følte efterhånden, at han ikke kunne tåle ret meget mere. Men han tænkte ikke på morgendagen. Nu ville han have lov til at slå til skaglerne. Hvorfor også tænke på, at "grå bryder morgenen frem, festen er omme, gav den dig modet, min sjæl, til at møde det tomme..." For har man blot penge på lommen, kan morgenen aldrig være grå. Allerbøjest en smule lyserød...!

- Og så, Lohengrin, så får vi lige et par flasker Whisky...!

Det var det sidste Holsing hørte, inden jerntæppet ubønhørligt gled ned

Han var denne aften blevet optaget i det, man blandt det pænere borger-
skab kaldte "Flyvebissernes Liga"

Nogle kæmpemæssige kirkeklokker ringede. Og de blev tydeligere og tyde-
ligere. De blev til en buldren, en torden, så alt rystede...!

Holsing kom langsomt til bevidstheden.

Så var der en, der råbte:

- Er De vågen, hr? Klokken er halvsyv!

Efterhånden dagedes det så meget for Holsing, at han blev klar over, at
det var Lohengrin, der bankede på døren.

- Ta, tak - den er god, svarede han igen.

Holsing kiggede sig lidt om. Så blev han klar over, hvor han var. Hvor-
ledes han var kommet op om aftenen kunne han imidlertid ikke blive klar
over. Han vidste ikke, om han selv var gået op, eller han var blevet
båret. Men eet var han i hvert fald klar over: Han var usandsynlig tør-
stig. Det var frygteligt. Og hans tynde var så tør og ru, at han kunde
spille banjo på den. Og hans hoved... Han kantede sig ud af sengen og
over til vandkummen. Han lukkede op for vandet og lod sit glas løbe ful
Åh- hvor det hjalp! Men hovedet... hovedet. Og så gentager han de ord,
han før har sagt om morgenen efter et søld: Nej, nu skal det fandengale
mig være løgn. Aldrig mere spiritus. Aldrig! Så hellere ind i det røde
eller blå kors, eller hvad nu de foreninger hedder.

Han kom forholdsvis hurtigt i tøj og gik nedenunder.

Der sad "Mouse" allerede. Lidt rød hovedet, men tilsyneladende frisk.

- Morgen, Stump! Kan du gå?

Og henvendt til Lohengrin sagde han:

- To kolde bajere med tilhørende vægtemestere!

Holsing protesterede. "Mouse" forklarede ham imidlertid, at han kun
vilde Holsings bedste. Efter sådan en aften var bajer og snaps det ene-
ste rigtige at begynde morgenen på. Og Lohengrin holdt også på, at det
var det eneste, som kunde bringe een på ret køl.

Holsing var lige ved at kaste op, da han drak snapsen. Men det hør sig,
at man viser gode miner til slet spil. Det gik lettere med at få bajere
ned. Åh, hvor var han dog tørstig. Men han syntes alligevel, at det
begyndte at blive bedre med hovedet. Det kvikkede ham op. Men spise, de
kunde han ikke

- Skal vi drikke ud, sagde "Mouse". Jeg kan høre, at bilen er kommet.

Da de skulde til at gå, kom chaufføren ind. Holsing mindedes nu at have
skåret med ham om aftenen. Chaufføren smilte sådan lidt svedet, syntes
Holsing

- Nå, skal vi så se at komme afsted. Men måske vi lige skulle ta en
lille ting, inden vi kører.

Og de fik nogle "små ting". Löhengrin drak med. Holsing syntes, at han allerede virkede det, man kører "halvstartet".

Der gik vel en halv times tid, inden de kom af sted.

Bilen, de skulle køre i, var en lastvogn, på hvilken der var anbragt en stor kasse beslået med tagpap. Den gik under navnet "Ølkassen".

"Mouse" og "olsing" var de første, der kom på. Men da de kom op på Torvet, blev kassen hurtigt fyldt. Der var mange arbejdere og kontorfolk mellem hverandre. Og der var almindelig snakken og diskuterer på hele turen ud til Rårup. Det var dagens "fiduser", der blev debateret. Rymann havde under hele transporten siddet og halvsovet, men da de kom ud til kontoret vågnede han op.

- Sørensen, sagde han til chaufføren, - ta og hent en kasse øl et eller andet sted. Her er halvtreds kroner. Men skynd dig lidt...!

Og Sørensen kørte af sted efter øllet.

Op på formiddagen ringede telefonen. "Mouse" tog den,

- Pst, Rymann, hviskede han, - jeg tror nok det er den "Gamle", der ringer, du må hellere selv ta telefonen.

Rymann tog telefonen. Hans samtale begrænsede sig til enstavelsesord, og de andre kunne ikke få farten af, hvad det drejede sig om. Men de kunde se, at Rymann var meget alvorlig. Så ringede han endelig af.

- Så er det altså sket, sagde han.

- Hvad mener du med det, spurgte "Mouse"

- Om 14 dage ankommer den tyske overledelse her til kontoret, og dermed er de gyldne dage forbi. De sender sågu både en "Bauführer" og en kvindelig kontorchef. Det bliver hyggelige tider at gå i møde. Nu skal I bare se, hvad der sker, når vi først har de knallerter inden-døre. Lønningerne vil blive skåret ned - ikke alene vore, men også arbejdernes. Ja, ja... Sic transit gloris mundi...!

Der var ingen der rigtig sagde noget. Men de var alle klar over, at det var rigtig, hvad Rymann sagde. Der var også tjent store penge. Mange arbejdere havde været oppe på 3-400 kr. om ugen uden at have gjort dagens gerning. Ja, man mumlede endda om, at der var dem, der kun kom på arbejdspladsen om fredagen for at kunne få deres lønningspose.

Der var f.ex. formand Mortensen. Det var en offentlig hemmelighed, at hans kolonne fik dobbelt så mange timer på ført timekortet, som den i virkeligheden havde arbejdet - eller rettere: hvilt på skovlene. Der blev også set igennem fingrene med, at han selv havde et par ekstra timekort, og lønningsposerne hver fredag gik i hans egen lomme. Der var derimod ingen, der vidste, at "Mouse" fik sin del af indholdet.

Mortensen var nemlig nødt til at samarbejde med "Mouse", hvis tingene skulle ordnes på den rigtige måde. Og "Mouse" arbejdede ikke gratis. Men Mortensen kunne godt stå sig ved den ordning. En ugeløn på et tusinde kroner er ikke til at kimse af

Nu når tyskerne kom, ville den slags imidlertid nok blive ændret. Ja, Mortensen begyndte at fable om, at kunne han ikke tjene de her 135 kr om ugen, så kunne det næppe betale sig at tage derud.

"Mouse" og han havde en længere konference. Det var tydeligt at man drøftede en omorganisering af tingene. I øjeblikket var der faktisk ingen kontrol, men det var givet, at den ville komme, så snart tyskerne holdt deres indtog. Men, som "Mouse" sagde til Mortensen. Tyskerne vel ikke klogere end mennesker..!

Holsing havde fået overdraget jobbet med at antage nye arbejdere. For inden havde han dog fået visse instruktioner af Rymann, som han så vidt muligt skulle se at overholde. Det var nemlig af betydning i henseende til forskellige ting.

Og nu sad han ved klappen og lukkede op for den første, der bankede på. En stor kraftig mand stak hovedet ind.

- Anta'r De arbejdere?

- Det er så som så, svarede Holsing, - vi har næsten ikke brug for flere.

- Åh, der ka vel nok bli plads til sådan en lille en som mig? Det går sgu nok!

- Ja, nu skal jeg se, hvad jeg kan gøre. Sig mig engang - hvordan med en flaske snaps? Kan du skaffe sådan en?

- Det ku måske hånd' sig. Ka du ikke bruge en flaske Cognac?

- Jo, det kan såmænd være ligemeget. Kan du organisere sådan en flask så ku jeg måske nok få dig puttet ind et eller andet sted. Men jeg vil sige dig, at det er meget vanskeligt i øjeblikket...!

- Den er go' kammerat. Ordner du den, så ordner jeg flasken. Jeg kommer med den i morgen.

Den næste der kom var en lille forsagt fyr.

- Ka Å få arbejd'?

Holsing så et øjeblik på ham. Åh, herregud, det var næsten synd, hvis han ikke skulle komme i arbejde. Han havde sikkert kone og en hoben børn. Det har den slags mennesker altid. Børneproduktion er nu engang fattigmands eneste fornøjelse.

- Kom igen i morgen, så skal jeg sørge for, du kommer i arbejde. Bare kom her til lugen klokken ni og husk dit arbejdskort...!

- Tak, sagde den lille mand og bukkede dybt.

Slavenatur, tænkte Holsing, - efterkommer af fæstebønderne, og endnu

ikke blevet fri mand.

Næste!

- Har I noget at rive i her?

Det var tydeligt nok, at det var en københavner, der havde fundet vej ud til flyvepladsen.

- Det ser ikke så godt ud i øjeblikket. Er der noget røg, hvor du kommer fra? Du kan vel ikke skaffe 4-5 pakker cigaretter?

- Det kan man vel nok. 5 kroner pakken!

- Dutter ikke, kære herre. "Noget for noget, forstår du. Kan du ordne cigaretterne, var der mulighed for, at jeg kunde få dig anbragt. Tænk nu over det...!"

- All right, mester, jeg kommer igen mandag med spøjserne...!

Da Holsing nogle timer senere gjorde dagens resultat op, var det over forventning. Hvis alt gik programmessigt, skulle han på mandag være i besiddelse af: 55 pakker cigaretter, 10-11 flasker snaps eller Cognac samt 1/2 pund kaffe.

- Ikke ringe, søn, sagde Rydman, - du er snart lige så dreven som vi andre. Bliver du ved på den måde, skal du nok blive til noget her i firmaet....!

For hver dag der gik, blev Holsing klar over, at der foregik ting, som kun var gennemførlige, fordi det var på en tysk arbejdsplads. Overalt, hvor der var mulighed derfor, blev der lavet "kukkeluk". Selv indenfor den øverste ledelse foregik der kostikkelse og returkommissioner. Og så var der endda dem, der sagde, at flyvefeberen kun var i sin vorden. Der ville ske mange andre mærkelige ting.

Officielt blev der også erklæret et sædvanligt. Men det var kun officielt. Børnene vist kunne man søndag morgen se en del arbejdere. Man var måske sæk og kærter, når man såg nogle forfærdede transportforholdet var nemlig almindelig i orden. Det var almindeligt nok, at de lastbiler, der skulle køre arbejderne fra oplandet ind til flyvepladsen, først ankom ved 10-11 tiden. Når så arbejderne havde været på arbejdspladsen og var blevet krydset af, som "værende på arbejde", kørte de fordret væste hjem igen. Hvorfor skulle man gå og pakke en hel sæk, når man alligevel fik sine penge, selvom man blev tjanset. Flyvepladsen kunne såmænd altid blive lukket. Det havde ingen tvivl...!

Hvad kontorpersonalet angik, havde det det samme syn på tingene som arbejderne. Ingen gad sidde den ganske søndag i en uhyggelig kontorbarak, når man kunne tage ind til byen og alligevel få betaling for søndagstimerne. Og det var søndagstimerne, der skæppede noget. De gik 100%. Og 100% er værd at tage med.

Da Holsing havde været en 8 dages tid i firmaet, fik han overdraget kontrollen med hestekøretøjerne og lastbilerne. Han skulle efterse køresedlerne og kontrollere, at kilometerantallet og timerne stemte. Bagefter skulle sedlerne stemples med firmastempel. Uden dette kunne vognmændene ikke hæve deres penge på kørselskontoret.

Holsing havde ikke beskæftiget sig dermed ret længe, før han opdagede, at der var fiduser- Der var som regel skrevet en del flere kilometer på, end vognmændene i realiteten havde kørt. Men stod en sådan vognmand så med en halvtredser eller en hundredkroneseddel - ja, så var der jo altid en mulighed for, at der ikke blev set så nøje efter.

Det hændte dog, at Holsing måtte gøre indsigelse. Således kom der en dag en vognmand og stak ham en kørebog ud, af hvilken det fremgik, at manden en enkelt dag havde kørt ca. 1000 kilometer.

Holsing så på ham.

Manden stod ganske uanfægtet og så på Holsing med blå, åh, så blå og uskyldige øjne. Holsing sad næsten og ventede på, at der skulle vokse vinger ud på ryggen af ham.

- Nå, sagde Holsing, - det er vel nok en god vogn, du har. Den går godt og hurtigt

- Det kunne have været bedre, men endnu kan den da gå, svarede manden uanfægtet.

- Hør, sig mig kære ven, er det en raketvogn, du kører?

- Ih nej da - hvorledes kommer du på den tanke. Næh det er såmænd en ganske almindelig Bedford. Den har vel gået 150.000 kilometer...!

- Underligt. Nu skal du se her! I onsdags har du kørt i fem timer, og i de fem timer har du opnået et kilometerantal på 1000 - altså tusinde! Det er rundt regn 200 kilometer i timen. Kære ven, du må kunne indse, at den går ikke. Hvad tror du tyskerne vil sige, hvis jeg præsenterer dem for en sådan køreseddel. "Den Mann ist verrückt", ville de sige. Vi kan ganske vist ikke regne synderlig med deres intelligens, men - der er dog grænser. Du må ikke være så grådig. Du får jo en pæn ugeløn alligevel. Lad os nu skrive 500 kilometer. Det er endda rigeligt...! Manden nikkede. Jo, det kunde der måske være noget om. Men - kunde man godt skrive 600 kilometer. Hundrede kilometer fra eller til spillede vel ingen rolle. Og det var da heller ikke Holsing, der skulle betale.

Holsing så et øjeblik på manden. Så tog han den røde blyant og rettede de 1000 kilometer til 250.

Manden fik sin køreseddel tilbage, og der blev ikke talt mere om den ting. Men inden manden gik var Holsing 50 kr. rigere. Manden må øjensynlig være kommet i tanke om, at det var bedre at forebygge end at helbrede.

En af de sidste, der kom for at få sine køresedler ordnet, var "Bette Ras", som han almindeligvis blev kaldet.

Hans lastbil var efterhånden blevet en fabel på flyvepladsen. Den var rent ud

sagt et vrage. Før det første kunne vognen sjældent køre, og for det andet var de kære så ringe, at den bogstavelig talt kun kørte på boltene, der holdt dem samme. Når "Bette Ras" kom om "morgenen" - det vil sige ved 10-11 tiden - der havde altid været et utal punkteringer undervejs - så kørte han gerne vognen over i en lille granplantage ved siden af vejen. Der holdt han den ganske dag med "slukkede lanterner", indtil han hen mod aften forsøgte at få vognen til at bevæge sig hjemad. Dagen havde han haft fuld besat. Den gik med lapning og montering af dæk og eftersyn af en, for andre mennesker at se til, underlig stridbar generator. Men trods alt dette, figurerede der altid på "Bette Ras"s køreseddel tekster som Fra 8-10 pladskørsel - 2 timer. 10-13 hentet sten i Nybøl, 150 kilometer. 13-16: Kørt græstørv - o.s.v.

Selv om Gud og hvermand vidste, at "Bette Ras" aldrig havde kørt disse ture, så blev der set igennem finger med dette pusleri. Holsing vidste, at "Bette Ras" havde en stor børneflokk og ditto gæld, derfor blev køresedlerne altid underskrevet uden yderligere kommentarer...!

En aften da Holsing sad på hotellet, kom Jørgensen derned.

- Hvor bliver du i grunden af, spurgte han, da de havde hilst på hinanden.

Holsing kom med en eller anden undskyldning, som bagefter forekom ham temmelig d. Jørgensen smilte:

- Åh, du, jeg forstår dig godt. Også du er blevet grebet af denne flyvepladspsykose. Folk bliver rastløse og henfalder til al slags dårlighed. Jeg kender det med mig selv. Førresten, din kone har ringet i dag. Det er derfor jeg kommer.

- Har Jytte ringet, Holsing blev helt underlig tilpas, - der var vel ikke noget i vejen.

- Nej, nej - hun lod til at være sund og rask. Men hun sagde, at hun kun havde fået et kort fra dig, siden du rejste. Og det er jo snart et par dage siden. Hun troede du muligvis var syg...!

- Hvad sagde du så..?

- Åh, jeg var jo nok klar over, hvor tampen brændte, og jeg måtte fortælle noget om overarbejde og den slags ting. Om hun troede på det, ved jeg ikke. Men du skal skrive hjem snarest. Har du sendt penge hjem - ikke fordi din kone ymtede noget i den retning. Men jeg kender jo også en lille smule til damer..!

- Jeg havde tænkt på, at jeg ville sende hende penge i morgen. Så kan jeg passen sende et brev med. Men tak fordi du gav mig besked. Vil du ikke have et eller andet?

Jørgensen kunne godt tænke sig en solbærrøm, og Holsing bestilte to glas solbærrøm hos Lohengrin.

- Vagtmesterglas, spurgte denne

- Ja, lad gå!

- Nå, Holsing, hvordan befinder du dig ellers under de nye forhold. Tjener du noget..?

- Jeg tror ikke, jeg må klage, hverken over det ene eller andet. Men det er selvfølgelig ikke som på et almindeligt kontor.

- Nej, det tror jeg. I det hele taget er der ikke noget derude på flyvepladsen der er som andre steder. Det er det mest forrykte, jeg nogensinde har været med til. Men nu er man engang kommet ind i det og kan ikke slippe ud af det igen. Hvordan er Ryman ellers..?

- Flink fyr, men han er temmelig hård ved mosten.

- Han er dygtig, og du kan være ganske sikker på, at han "tørre" dem. Men du kan også være lige så sikker på, at den dag, flyvepladsarbejdet er forbi, da har Ryman ikke en cent..!

- Tror du?

- Ja, - og jeg forstår også godt, at han tyr til flasken. Det er nødvendigt for ham. Intet menneske vilde kunne holde til den spænding, han daglig er udsat for. Han har angst, du. Og du kan være sikker på, at denne sygdom kommer også til os en dag. Jeg tror det bliver enden på det.

- Mon det går så galt?

- Jeg ved det ikke. Det er kun gisninger. Men livet skal leves, selvom vi måske ikke altid er tilfredse med vilkårene. Havde jeg ikke taget arbejde derude, ja, så ved jeg ikke, hvorledes det skulle have gået... Noget helt andet er, at det jo ikke varer evindeligt. Og hvad så? Har du egentlig tænkt over det?

- Ærlig talt - nej! Og det forekommer mig, Jørgensen, at siden jeg kom til at arbejde på flyvepladsen, har jeg faktisk ikke kunnet tænke, som jeg kunde før. Man drukner sine tanker i spiritus. Man vil måske indvende, at det er man jo ikke tvunget til. Men jeg ved ikke... det er ligesom man ikke kan lade være..!

- Der kan være noget om det. Mon det ikke også ville være bedre, om du havde din kone her... jeg mener, så var du fri for at skulle tilbringe din fritid på restauration. Opholder man sig sådan et sted, skal man gerne nyde døget. Det forfalder man da ikke til, når man sidder hjemme!

- Det er der noget om. Jeg har også tænkt på, at ville have Jytte hertil, men jeg er bange for, at det bliver ved tanken. Som jeg sagde til dig før - det falder mig så vanskeligt at tænke til bunds i øjeblikket..!

- Det er angsten, du! Hvad det er vi er angst for, ved jeg ikke... Nå, men jeg må hellere se at komme hjemad. Husk nu at kigge op til os en aften. Vi kan da altid sidde og sludre lidt. Hils din kone, hvis du skriver..!

Da Jørgensen var gået gik Holsing op på sit værelse. Han ville skrive til Jytte. Men da han havde fået sat sig ved skrivebordet og fået fyldepenen frem, blev han siddende og så frem for sig. Hans hjerne var tom. Han havde slet intet at skrive om, syntes han.

Jo mere han sad og tænkte, desto klægere stod det for ham, at han havde fået Jytte på så lang en afstand, som han aldrig ville have troet muligt. Han holdt af hende. Det vidste han. Men det var, som om det liv, han var kommet ind i, helt fjernede

ham fra hende. Og alle hans tidligere drømme om det liv som Jytte og han skulle leve sammen, svandt bort i en tåge.

Det bankede på døren.

- Kom ind!

Det var "Mouse".

- Er du henfalden til filosofi eller er noget gået dig imod?

- Ingen af delene. Men jeg havde tænkt, at jeg skulle have skrevet et brev til hende. Det er vist ikke for tidligt. Hun ringede i dag til en bekendt, jeg har kendt i byen og spurgte, om jeg i det hele taget levede endnu.

- Hun må da vide, at du ikke kan forgå. Du har jo permanent været i sprit lige siden du kom. Men det kan vel ikke nytte, du skriver det til hende... Nå, men jeg vilde ellers ha' gi'et en lille ting. Går du med?

- Jeg skulle nu gerne have skrevet det brev...!

- Du skulde ha skrevet, men har du fået skrevet noget. Du har siddet og bidt i penneskiftet - det er hayd du har. Gå du nu ellers med, så kan det være, at ånden er kommet over dig, når du kommer tilbage...!

Holsing var klar over, at han ikke fik skrevet noget brev alligevel, så han kunne lige så godt gå med.

Og det gik som så mange aftener før. De kom i selskab og de langhalsede flasker kom på bordet. Da Holsing ved 24-tiden kom op, var han mest tjenlig til sengen. At han skulle have skrevet brevet til Jytte, stod kun ganske svagt i hans erindringer. Han skulde huske at bede Lohengrin om at sende 300 kr. til Jytte i morgen. Og nu da Jørgensen havde talt med hende, ordnede det sig jo nok alltsammen. Han kunde måske få tid til at skrive et brev på kontoret i morgen ... Nu vilde han sove...!

Den næste morgen, da han ankom til kontoret, var den tyske overledelse ankommet. Den kvindelige kontorchef var en Fräulein Bender.

Holsing syntes, hun mindede ham om en champagneprop. Hun havde store lidt fremstode øjne, som man kan se det hos folk, der har basedow. Håret var blondt og sat op i bukler. Skikkelsen mindede om et rokokøben.

- Nogenlunde manerlig, sagde "Mouse", - kunne være langt værre.

Det danske personale med Rymann i spidsen hilste på hende. Hun udtrykte ønsket om et godt samarbejde og - viel leistung...

Dette her med "Leistung", kunne nu være det samme, mente Rymann. Nu er det blot med at holde ørerne stive, sagde han.

Foruden damen, var der kommet et par tekniske medarbejdere, samt den øverste tekniske leder, Herra Lang.

Han svarede ingenlunde til sit navn, idet han var en lille ubetydelig mand, der mest af alt mindede om en forkuet mongoler, der aldrig havde set sit fædreland. Man skulle senere blive klar over, at han ingenlunde var forkuet.

Hans første embedshandling var at beordre yderligere 500 mand antaget. Samtidig skulle kontorpersonalet forøges med fire mand. .

Men hurtigt! Der skal mere tempo over arbejdet! Det er meningen, at der nu skal bestilles noget.

Næste punkt på dagsordenen var, at der skulle laves om på lokalet. Det bord, der stod foroven skulle stå forned. Og de borde, der stod i midten skulle vendes om. Ydermere skulle der nye låse i dørene, og kakkelovnen skulle flyttes. Vinduerne skulle blændes halvt, og i løbet af de kommende 8 dage skulle der opføres en ny barak til det tekniske personale...!

Man begyndte hovedrystende og undrende at flytte om. Alt imens diskuterede tyskerne under store armbevægelser og højroret tale. "Herrn Lang alene larmede for. Det var ikke til at høre ørendlyd. Der var ingen, der var enige. Man slog i bordet, stampede i gulvet og næsten spyttede hianden i ansigtet. "Mouse" så sit snit til at lukke yderdøren op, og det ophidsede selskab trak sig lidt efter lidt udenfor. "Mouse" lukkede sagte døren.

- Så, sagde han, - lad os så flytte tingene tilbage til deres gamle pladser. De tyskere er jo helt rundt på gulvet.

Og man flyttede tilbage, så det stod som før.

Da "Herrn" Lang og de øvrige tyskere vendte tilbage, lidt mere beroligede og tilsyneladende "udgassede", slog "Herrn" Lang teatralisk ud med hånden, og idet han pegede på de forskellige inventarstykker, sagde han henvendt til det forsamlede personale:

- Nah - was hab' ich gesagt - so soll es ja sein. Ich hab' ja immer Recht, meine Herrn...!

Man lod ham blive i troen. Herregud, der var jo ingen grund til at fratage ham denne lille glæde. Holsing begyndte nu at fatte dybden og meningen med det tyske ordsprog: Viel Geschrei, aber wenig Wolle!

Foruden den tyske overledelse var der også kommet en del tyske arbejdsformænd, de skulde føre opsyn med arbejdet.

Nu skulle der bestilles noget!

I løbet af så og så kort tid skulde den ganske flyveplads være færdig.

Lederen af byggepladsen indkaldte det tyske personale til appel. I denne udtalte han omtrent som følger:

- Dette her var altså ikke nogen 10-års plan. Denne flyveplads skulle bygges færdig på rekordtid. "Der Führer" havde befået dette, og så var der kun eet at gøre at adlyde! Ingen kan holde os tilbage. Lad os nu vise, at vi er i stand til at arbejde, så intet andet folk i verden kommer op på siden af os. Vi ved alle, at sejren er vis! Det er kun en kort stund, vi endnu må lægge kræfterne i. De tilbagetog vi har foretaget i Rusland, har været planlagte, før vi påbegyndte krigen i Rusland. Alt har vor Fører forudset! Derfor, Folkekammerater - mas på! Hold ud! Sejren er vor! Heil Hitler!

Og man antog flere arbejdere. Amtsanvisningskontoret måtte endog oprette kontor

på pladsen. Flere lastbiler! Flere hestekøretøjer! Dag for dag øgedes arbejderne bilernes og hestekøretøjernes mængde. Ved arbejdstids begyndelse og ophør var hovedvejen, der førte igennem Rårup en uendelig, trøstesløs række af køretøjer af enhver art. Gamle bilvrag var blevet restaureret så godt det lod sig gøre. Va der blot en mulighed for, at motorea kunne gå i de par minutter, det varede at f vognen synet og indtegnet, var alt godt. Resten gik af sig selv.

At vognen så iøvrigt ikke kunne gå, eller i hvert fald højest kørte et par gange om ugen, ja, den slags så man ganske bort fra.

En biting som nummerplader tog man ikke højtideligt. Kunne man ikke få en "Besch nigung" fra tyskerne, fik man maleren til at lave et par nummerplader, eller man gjorde det selv, eller - hvad der var lettest: man kørte uden! Blev man stoppet af politiet, viste man blot en gammel anløben seddel, hvorpå der engang havde stået noget, men som tidens tand forlængst havde udvisket. Manden kunne ikke læse, hvad der skulle stå, og det kunne politiet heller ikke. Men det var altså en tysk køretilladelse. Følgelig stod politiet ganske magtesløst, og der var ikke andet at gøre, end at lade manden køre videre.

Og mellem lastbiler og personvogne agede i hundredvis af hestekøretøjer. Der var heste af enhver race. Men flest uden. Der var heste, som forlængst burde være gået al kødets gang, men som nu i deres alderdom fik at føle, hvilket herlig skat ning mennesket er, når det gælder mammon. Og hvilken rolle spillede det, om den ene hest var blind, når blot den anden kunde se. Følg med strømmen! Du er idiot, mand, hvis du ikke køber dig en hest eller to. Du har ingen penge? Køb dem på en veksel! Eller lån 50 kr. på socialkontoret eller hvor du nu kan. Det er nok til a betale med første gang. Og i løbet af to måneder har du hestene betalt og ydermer øverskud. Bestille noget, behøver du heller ikke. Gør du det, vil du blive betrag tet som lettere åndsvag. Nej, kære ven, kør du ud på pladsen om morgenen og få di stempel. Kør så en halv eller hel time rundt med tom vogn, så man i hvert fald ha set dig. Kør så hjem og bliv der, indtil du om aftenen skal møde igen for at få dit stempel... Næste fredag kan du hæve pengene ved kassen!

Derfor skete der også det, at folk, der ikke før havde ejet salt til et æg, pludselig en dag på en eller anden måde havde fået sig anskaffet et gammelt udlevet krikke. Og så begyndte kørslen om gulvkalven. Bagved sad en snedig hestehandler og trak sine penge hjem med ågerrente. Tit og ofte var det egentlig ikke ejeren, der kørte, men en "stråmand". Den "pæne" mand så lunt inden døre og følte sig så national!

Tre måneder efter at man havde mødt sådan en mand med et spand heste, kunde man g ind på et af byens fineste hoteller og finde ham. Her sad han og spiste hummer naturel og dertil hørende vine. Kom nogen forbi hans bord, slog han gavmildt ud med hånden og sagde:

- Sæt dig ned og få en ting med. En flask' mer eller mindre spiller så pinde inge rolle. A ka betål, ska a sej dø!!!

Og han slog sig selvsikker på brystlommen.

Han var i dag storvognmand på flyvepladsen. 5 spand heste.

Og er man det, kan man godt tillade sig at spise på bynes fineste hotel. og tro, man er en allerhelvedes karl!

Chauffør Sørensen fra Søby, der var en af de første i byen, som havde øjnet de store chancer på flyvepladsen, var blevet kørselschef.

Han ledede pladsens største kørselskontor.

Nu var det ikke noget med at køre i generatorvogn. Det kunde de gøre, der havde lyst dertil. Næ, Sørensen havde af tyskerne fået speciel tilladelse til at køre benzindrevet vogn. Til dette formål havde han anskaffet sig en "Opel Kaptajn". Den havde bare kostet 12000 kr. . Officielt 4000 kr.. Han havde også set på en "Rolls Royce", men den havde været for pebret i prisen. Selv for en pengemand, m der være grænser. Og Sørensen syntes alligevel, at 32.000 kr også var penge. Så var der en helt anden side af sagen: Det så heller ikke godt ud at køre i en engelsk vogn, når man arbejdede for tyskerne.

Sørensen tænkte sig i det hele taget om. Han var en fornuftig mand på mange områder. En mand, der tog selv småting i betragtning.

Før i tiden havde det været småt for Sørensen. Også rigtig småt. Det var ikke al tid han havde kunnet holde brød i huset. Nu beskæftigede han 6 mand på sit kontor. Dertil kom en kvindelig privatsekretær. Det sidste vel nærmest for syns skyld. D var dog dem, der mumlede noget om, at Sørensen tjente mindst 15.000 kr om ugen. Menneskene er altid misundelige. Men der var sikkert noget om snakken. Sørensen hverken bekræftede eller afkræftede.

I den første tid tog han kursus i tysk. Det var nødvendigt, blev han hurtigt klar over. Uden sprogkendskab kunde han ikke tjene de store penge. Og det var dem, han var ude efter. Det så også ud af noget, når han kunne stikke et "Jawohl", "Ach so", "Fein, fein" o.s.v. ind på de rigtige steder. Han kom en del i "Bauleitung" og talte med de øverste ledere, og så var det stid rart at give dem indtrykket af, at han mesterede det tyske sprog.

Jo, Sørensen var sådan set en klog mand. Han vidste udmærket, at man skulle tude mellem de ulve, man er i blandt. Så længe man gør det, risikerer man i hvert fald ikke pelsen!

Sørensen var kommet på den grønne gren. Men derfor glemte han ikke sine gamle venner. Han inviterede dem tit på en genstand, og han glemte heller ikke at holde tegnebogen fremme så længe, at de kunne se de 15 - 10000 kr, han som regel havde i den.

Men det skete, at pengene gik ham lidt til hovedet. Således fortalte man - men folk fortæller så meget - at han en dag var kommet ind på en af byens restauranter. Han havde et par bekendte med og ville give smørrebrød. Der kom øl og snaps på bordet og lidt efter kom smørrebrødet. Sørensen sad lidt og så på det. Så sagde han, henvendt til tjeneren:

- Big mig en gang - kalder De det smørrebrød? Det kalder jeg sgu mellemadder, o dem kan jeg såpinde få derhjemme. Her vil jeg faneme' ha smørrebrød, forstår De! Tjeneren beklagede selvfølgelig meget, at smørrebrødet ikke var efter hr. Sørensens ønske. Nu skulle han straks komme med noget andet. Han tog fadet med tilbage og kom lidt efter igen med et nyt fad smørrebrød. Det vil sige - det var det samme. I køkkenet havde man blot kommet lidt mere persillepynt på og lidt rødbeder og agurker hist og her....!

- Se, det kalder jeg smørrebrød, sagde Sørensen, - det andet ku I sgu ikke være bekendt.!

På den gamle krø i Rårup mærkede man også de nye tider.

Der herskede - for at bruge et bymæssigt udtryk om en landsby - et hektisk liv. Inden flyvepladsen påbegyndtes, havde kroen været et roligt sted. Kun landsbyens folk og de turister, der tilfældigt kom forbi, havde aflagt den besøg. Nu var al ændret.

I krostuen kom og gik menneskene i en stadig strøm. Her var stedet, hvor der blev afsluttet store forretninger over et glas mælk. Kroens øration slog kun til en dag eller to. Så måtte man vente på næste måneds ration. Her blev drevet sort bøl i stor stil. Man kunne faktisk købe og sælge alt mellem himmel og jord. Her solgtes "gravkøer" og blandemaskiner og gamle sokker. Her sad faste kortenspillere. De kom hver morgen fra storbyen og tog igen afsted om aftenen - et par tusinde kroner rigere. Og blev der ikke spillet kort, så holdt man på "sekseren". Penge spillede ingen rolle. Havde man ikke flere, ja, så kunde man blot gå ud på flyvepladsen. Der var fiduser nok, for dem, der gad "stå på".

Kom man på kroen ved 9-lo tiden, kunde man godt købe de første 10.000 cigaretter. Der var alle mærker "North State", "Cecil", "Luxor" o.s.v. I hvert fald var det ganske sikkert, at de cigaretter, man ikke kunde købe i butikkerne, dem gik man aldrig forgæves efter her. Kom man så igen ved middagstid, så var det højst sandsynligt, at alt var udsolgt.

Det hændte også, at en eller anden blev taget af politiet med et par tusinde cigaretter på sig og lige så mange kroner. Det så man imidlertid stort på. Hvad rolle spillede det? I morgen var der nok en anden, der kom med cigaretter.

Og det var alseknans slags mennesker, der holdt til her. Der var folk, der handlede med olie, benzim, synåle, bukseknapper, uldvarer, gummivarer, søm, ja, der var allerede fortalt ikke den ting, man ikke kunde købe.

Dagen lang var der folk, der spillede på harmonika, violin, mundharpe eller sav. En dag stillede et helt orkester på 8 mand!

Og de tjente penge. En harmonikaspiller kunde godt tjene en 100-kroneseddél i midt middagsstunden. Det spillede jo ingen rolle at stikke sådan en gademusiker en dal eller en "femmer". Folk regnede ikke med penge.

Det brogede og usandsynlige liv, der siges at leves i Sydamerikas knejper, hvis man da ellers kan stole på de "kulørte hæfter", behøvede man ikke at tage derned for at opleve. Man skulle blot tage med den første bil til Rårup kro. Så var man midt i det...!

Som der var sket en forandring med kroen, således var det også tilfældet med sel Rårup landsby. Den var blevet noget andet end før. Der var kommet uro over landsbyen og dens beboere. Ingen fredlig ged stod mere og græssede ved vejkanten. Der var ingen plads til den. Og hvem vilde forøvrigt holde ged nu. Det var jo kun et dyr for fattig folk. Og fattig behøvede man ikke at være, når man boede i nærhed af flyvepladsen.

De idylliske og rolige landsbyforhold var gået fløjten. Det var som om fuglene selv var flygtet bort. Der var fuldt så meget trafik på hovedvejen gennem Rårup, som der er gennem "Strøget" ved 16-tiden.

Og rundt om skød små skure op som paddehatter. Hver dag et nyt skur. Der var kaf bar, isbar, vulkaniseringsanstalt, kørselskontorer og hestevogne og biler, reparationsværksteder, beboelsesvogne for arbejdere, stalde til arbejdsheste, og midt i det hele "Bauleitung", hvis kontorer og lagerskure udvidedes mere og mere. Centralen i Rårup, der før i tiden havde haft en opringning en gang hver time eller så, måtte ansætte to ekstra telefondamer. Og de var endda overbebyrdet med arbejde. Der var intet respektabelt firma på hele byggepladsen, der forlangte en almindelig telefonsamtale. Det skulle da være, npr det drejede sig om en lokal. Nej, man kendte kun til ekspres og lyncamtaler. Mest det sidste. Hvad en samtale kostede, blev der aldrig spurgt efter. Det var ganske underordnet. For hvem betalte - Det var dem, der sagde, at det var "die dumme Danen". Men det gik man ikke dybt ind på. Hvorfor skulle man også gøre det? Man følte sig jo ingenlunde som landsforræder eller noget i den retning. Og hvorledes vil den jævne mand definere nationalfølelse? Al den snak overlod han til højskoleforstandere eller Dr. phil'er. De havde jo gransket så dybt i de ting, at de vel måtte have lidt anelse derom. Den lille mand havde i hvert fald ikke. Han tænkte kun på at tjene penge og få de mest mulige ud af det. Og når Staten havde lagt sin velsignelse deri, ja, så var stadig den hellige grav vel forvaret. Der var nok nogen, der engang imellem talte om Modstandsbevægelsen og andet illegalt. Dem om det, tænkte den lille mand. Og han havde ret. Før der var jo ingen, der kunne bebrejde ham, at hans horisont ikke var større. Var der nogen, der ville risikere liv og lemmer for et så vagt og udflydende begreb som nationalfølelse, så dem om det. Nationalfølelse var jo kun noget mand anvendte på Grundlovsdagen, 1. maj og lignende festlige lejligheder. Altså - en stemning!

Men her kunne man anderledes komme i stemning. Vi lever kun een gang her på jorden. Det er blot med at presse citronen, mens der var noget at presse af.

For - måske var disse dage talte. Ingen vidste det. Og kun de færreste gad også gå nærmere ind derpå. Når man har penge nok på lommen, hvad pokker skal man så

beskæftige sig med tanker for. Det er så ubehageligt. Æd, drik og vær glad..!
Og alle måtte erkende, at har man penge, kan man købe sig alverdens materielle
gøder..! Intet er mere sikkert..!

Rent økonomisk gik det godt for Holsing. Han tjenete store penge. Mange flere pe
ge end han nogensinde havde drømt om. Men alligevel var han ikke tilfreds. Han f
stod ikke rigtig sig selv. Han var kommet med i en malstrøm, som han ikke kunne
reddesig selv ud af igen. Og det var gået ud over hans forhold til Jytte. Han sk
nok en gang imellem. Men det var ikke breve med indhold. De handlede blot om vin
og vejr, og hvad han nu ellers kunne finde på. Jytte havde mærket det, men havde
ladt som ingenting. Hun håbede på, at tiden skulde ændre dette. Men det skete ik
Holsing blev efterhånden klar over, hvor det bar hen, Han skammede sig over, at
han intet gjorde for at forhindre det. Men hver gang han ville til at tage sig
sammen, kom der altid et eller andet i vejen. Han drak også for meget spiritus.
Der var nu snart ikke en aften, hvor han ikke var med i et eller andet selskab.
Spiritussen sløvede ham. Han lod stå til. Tænkte hverken på fremtid eller sit
eget helbred. Han var efterhånden kommet så vidt, at han måtte døve nerverne.
Angsten havde sit tag i ham. Om morgenen, når han vågnede, greb den ham. Og først
når han havde fået et vist kvantum spiritus, var han sig selv. Det vil sige, det
var han ikke. Han troede det blot og gentog det overfor sig selv. For hans tro va
svag.

En aften da han og Jørgensen sad på hotellet, kom fyrmester Jansen ind. Holsing
kendte ham kun af udseende, men Jørgensen, vinkede ham over til deres bord.

- Sid ned, fyrmester, og få en genstand med!

Jørgensen gjorde plads, og Jansen kom over til deres bord.

- Er det sådanne et par flyvebisser, man er kommet i selskab med, brummede han, -
ja, for min skyld kan folk sgu være hvad de vil. Jeg tager ikke så højtideligt på
tingene. Så kan man nemlig let blive åndelig oppustet. Og det siges at være en
ret kedelig sygdom---... Tjæner I ellers penge derude?

Jo, det var ikke det r ngeste, mente Jørgensen. Der var blot det kedelige ved det
at det sikkert ikke var en fast levevej.

- Nej, det tror jeg, svarede Jansen, - om et år er det forbi. Det går jo ad helve
de til for tyskerne. Man kan nu en gang ikke kæmpe mod hele verdenens kapitaliste
og tro, at man vinder. Så hører alting op. Nej, kære venner, det lakker mod enden
Og jeg kan godt forstå, at I prøver på at få så meget ud af det som muligt. Jeg
ville selv have gjort det... Det kan ikke nytte, at man bebrejder de mennesker, d
har taget arbejde på flyvepladsen. Det er ikke dem, der har nogen skyld - hvis de
i det hele taget blir nogen tale om skyld. Men jeg har nu en lille anelse om, at
der vil ske noget herhjemme, når denne krig er forbi. Der vil komme et opgør mel-
lem to parter. Og disse perter er: De, der arbejdede for tyskerne, og så dem, der
af forskellige grunde ikke fik lejlighed dertil - specielt de såkaldte "overnatio-
nale". En del af de såkaldte "Åndsmennesker" vil være at finde deriblandt. De kan

få lejlighed til at jamre over "ånden fra 48", som totalt er vejret bort. Men si mig kære venner, har en arbejder eller forretningsmand tid til at beskæftige sig med ånd?

Jansen tog sig en stor slurk øl og fortsatte så:

- Sågu har de ej. Når de om aftenen kommer hjem, mange gange dødtrætte, så tænke de først og fremmest på at få noget i skrutten. Bagefter lægger de sig på divane og hvis de ikke falder i søvn, så læser de måske avisen eller "Familie-Journalen". Og jeg forstår dem. Men det er sikkert ikke de ringeste mennesker. De er i hvert fald med til at holde produktionen i gang. Og det er endnu en gang dem, vi skal leve af. Æstetiserende kronikker og afhandlinger har deres publikum. Men med det praktiske liv på arbejdspladsen og fabrikker, har de nu ikke ret meget at gøre. Livet opretholder man nu først og fremmest ved hjælp af brød og hvad dertil høre ... skål!

- De er ikke blid ved vort åndsliv, sagde Holsing smilende.

- Måske ikke. Men det har måske sine grunde, svarede fyrmesteren, - jeg har i mit liv set så meget åndeligt plattenslageri, at jeg nødvendigvis nu og da må lægge roret lidt hårdt. Jeg respekterer ånden. Og jeg respekterer den mand, der nu af ærlig overbevisning taler åndens sag. Men jeg respekterer lige så meget den mand som ikke forstår sig på ånd. Men disse "halv-ånds-mennesker" - disse "kæbe-bekendende, pro forma æstetikere", dem kan jeg ikke udstå. Og I skal få at se, at en mængde af denne type vil opstå, når dette ragnarok er forbi. De vil skyde op som paddehatte. Og læg vel mærke til, at en del af dem sikkert er dem, der under hånden i dag går tyskernes ærinde, Udadtil er de fine, noble, rettænkende mennesker. Men lad mig nu lade være at male fanden på væggen. Det er der nok til foruden mi. ... Hvad mener tyskerne ellers om situationen? I har dem jo på nært hold hver dag.

- De mener vist ikke ret meget. For et halvt års tid siden var der vel nok nogle der endnu troede på sejren. Nu er det kun de mest hårdkogte. De drikker i hvert fald mere spiritus nu... det er aldrig gode tegn.

Jørgensen så på Holsing og fortsatte så:

- Er det ikke også din opfattelse?

- Om det er på grund af den ringe sandsynlighed for sejr, at de drikker mere, skal jeg ikke kunne sige. Mon det ikke snarere er en vis angst, som tyskerne vel ikke er ene om..?

- Angst! De her sgu ret, sagde fyrmesteren, - angst, det er den rette betegnelse. Og jeg forstår så sandelig at folk får angst. Nu har de i de sidste århundreder gået og fablet om kultur og civilisation. Og hvad var det så? Blændværk!. Jeg forstår så sandelig, at menneskeheden får angst..!

- Nå, det er nu vel ikke så meget over civilisationen og hvad dertil hører, at de har angst. Det er vist noget, som mere angår det enkelte menneske. Det er vist nærmest det, som man må betegne som en slags "horror vacui". For tomheden i tilværelsen. En angst og en undren - en stadig bekræftelse på al tings forkrænkethed. Deri ligger det?